NN 55/2022 (13.5.2022.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIA-3246/2019 od 31. ožujka 2022.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

751

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Snježana Bagić, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić i Miroslav Šumanović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Ivan Kobaš iz Zagreba, na sjednici održanoj 31. ožujka 2022. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Općinski kazneni sud u Zagrebu dužan je, u najkraćem mogućem roku, ali ne duljem od jednog (1) mjeseca, računajući od prvog idućeg dana nakon objave ove odluke u »Narodnim novinama«, donijeti odluku o zahtjevu podnositelja za naknadu troškova kaznenog postupka na temelju obrane po službenoj dužnosti.

III. Na temelju članka 63. stavka 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst), podnositelju ustavne tužbe Ivanu Kobašu iz Zagreba, Jaruščica 5a, određuje se primjerena naknada zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku, zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) u iznosu od 11.400,00 kuna.

IV. Naknada iz točke III. izreke ove odluke bit će isplaćena iz državnog proračuna u roku od tri (3) mjeseca od dana podnošenja zahtjeva podnositelja Ministarstvu pravosuđa i uprave Republike Hrvatske za njezinu isplatu.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Ivan Kobaš iz Zagreba (u daljnjem tekstu: podnositelj), na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), podnio je 19. srpnja 2019. Ustavnom sudu ustavnu tužbu radi zaštite prava na suđenje u razumnom roku zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava, povrijeđenog nerazumno dugim trajanjem postupka povodom zahtjeva za naknadu troškova kaznenog postupka na temelju obrane po službenoj dužnosti, a koji postupak se vodi pred Općinskim kaznenim sudom u Zagrebu pod brojem KO-1696/2014 protiv okrivljenika Saše Strahinića zbog kaznenog djela iz članka 224. stavaka 1. i 4. Kaznenog zakona (»Narodne novine« broj 110/97., 27/98. – ispravak, 50/00. – odluka USRH broj: U-I-241/2000, 129/00., 51/01., 111/03., 190/03. – odluka USRH broj: U-I-2566/2003 i dr., 105/04., 84/05. – ispravak, 71/06., 110/07., 152/08., 57/11., 77/11. – odluka USRH broj: U-I-1162/2008 i 143/12. – članak 36. Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji; u daljnjem tekstu: KZ/97).

2. Za potrebe ustavnosudskog postupka pribavljen je spis predmeta Općinskog kaznenog suda u Zagrebu broj: KO-1696/14.

II. PREGLED RADNJI U POSTUPKU

Kazneni postupak u dijelu u kojem je odlučivano o naknadi troškova

3. Kazneni postupak se vodio pred Općinskim kaznenim sudom u Zagrebu pod brojem KO-1696/2014 protiv okrivljenika Saše Strahinića zbog počinjenja kaznenog djela protiv imovine – prijevarom opisano u članku 224. stavcima 1. i 4. KZ-a/97.

U navedenom kaznenom postupku donesena je presuda broj: 8 KO-1696/14 od 7. ožujka 2017., na temelju koje je okrivljenik proglašen krivim zbog počinjenja navedenog kaznenog djela te je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od šest mjeseci. Navedena presuda postala je pravomoćna donošenjem presude Županijskog suda u Splitu broj: Kž-416/2017-5 od 21. ožujka 2019. povodom žalbe Općinskog državnog odvjetnika.

Podnositelj je rješenjem Općinskog kaznenog suda u Zagrebu broj: 8 KO-1696/14 od 13. svibnja 2015. imenovan kao branitelj po službenoj dužnosti optuženiku Saši Strahiniću.

Podnositelj je razriješen dužnosti branitelja po službenoj dužnosti rješenjem Općinskog kaznenog suda u Zagrebu broj: 8 KO-1696/14-41 od 25. siječnja 2016.

Podnositelj je 8. ožujka 2016. podnio Općinskom kaznenom sudu u Zagrebu zahtjev za naknadu troškova postupka na temelju obrane okrivljenika po službenoj dužnosti u iznosu od 3.000,00 kuna. U navedenom zahtjevu podnositelj je specificirao sve troškove zastupanja okrivljenika.

Do donošenja odluke Ustavnog suda u ovom ustavnosudskom predmetu nije donesena odluka o navedenom zahtjevu podnositelja.

Nakon što je podnositelj razriješen dužnosti branitelja po službenoj dužnosti rješenjem od 25. siječnja 2016., kao branitelj po službenoj dužnosti istom okrivljeniku imenovan je odvjetnik Josip Vukadin na temelju rješenja predsjednika Općinskog kaznenog suda u Zagrebu broj: 14 Su-716/16-344 od 10. svibnja 2016. Navedeni odvjetnik je također Općinskom kaznenom sudu podnio zahtjev za naknadu troškova postupka na temelju obrane okrivljenika po službenoj dužnosti te je o tom zahtjevu Općinski kazneni sud u Zagrebu donio rješenje broj: 8 KO-1696/14-127 od 2. svibnja 2017., kojim je usvojio navedeni zahtjev te mu dodijelio nagradu za obranu optuženog u određenom iznosu.

III. DOPUŠTENOST USTAVNE TUŽBE

a) Je li u konkretnom slučaju podložan ustavnosudskoj kontroli kazneni postupak u dijelu u kojem se odlučuje o troškovima tog postupka?

4. Ustavni sud napominje da je u skladu s načelima iznesenim u predmetima Europskog suda za ljudska prava (npr. *Klauz protiv Hrvatske,* br. 28963/2010, §§ 108. – 110., presuda od 18. srpnja 2013.; i *Cindrić i Bešlić protiv Hrvatske,* br. 72152/13, §§ 91. – 111., presuda od 6. rujna 2016.), te u odluci Ustavnog suda broj: U-III-4029/2013 od 19. prosinca 2017., točke 14. – 29. (»Narodne novine« broj 10/18.) zauzeo pravno stajalište prema kojem, s obzirom na okolnosti pojedinog slučaja, postupak odlučivanja o troškovima (parničnog) postupka može biti podložan ustavnosudskoj kontroli u postupcima pokrenutim ustavnom tužbom na temelju članka 62. Ustavnog zakona.

Ustavni sud ocjenjuje da su navedena načelna stajališta *mutatis mutandis* primjenjiva i na postupke odlučivanja o troškovima kaznenog postupka.

Stoga, Ustavni sud ocjenjuje da je pod gore navedenim uvjetima, nadležan ispitati povredu prava na suđenje u razumnom roku zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava, istaknutu u ustavnoj tužbi podnesenoj na temelju članka 63. Ustavnog zakona.

Imajući u vidu sve okolnosti konkretnog slučaja, Ustavni sud ocjenjuje da je u konkretnoj pravnoj stvari kazneni postupak, u dijelu u kojem se odnosi na odlučivanje o troškovima tog postupka (na temelju obrane po službenoj dužnosti), podložan ustavnosudskoj kontroli.

b) Dopuštenost ustavne tužbe

5. Nadalje, u skladu sa stajalištem Ustavnog suda iz rješenja broj: U-IIIA-322/2014 od 23. prosinca 2014. (»Narodne novine« broj 8/15.), jedna od pretpostavki za dopuštenost ustavne tužbe podnesene na temelju članka 63. Ustavnog zakona zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku jest ta da su podnositelji prethodno koristili dopušteno pravno sredstvo protiv nerazumne duljine postupka.

6. U konkretnom slučaju podnositelj je koristio pravna sredstva koje su mu bila na raspolaganju na temelju Zakona o sudovima (»Narodne novine« broj 28/13., 33/15., 82/15., 82/16. – Uredba, 67/18. i 126/19. – rješenje USRH broj: U-I-4658/2019 i dr.; u daljnjem tekstu: ZoSud:28/13-126/19) (vidi točku 9. obrazloženja ove odluke). Njegov zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku odbacio je rješenjem predsjednik Općinskog kaznenog suda u Zagrebu.

7. Budući da je podnositelj prije podnošenja ustavne tužbe koristio dopuštena pravna sredstva u svrhu ubrzanja sudskog postupka, Ustavni sud utvrđuje da je ustavna tužba, u odnosu na nerazumnu duljinu trajanja kaznenog postupka u dijelu u kojem se odlučuje o troškovima kaznenog postupka na temelju obrane po službenoj dužnosti u konkretnom slučaju dopuštena te će razmotriti njezinu osnovanost.

IV. MJERODAVNO PRAVO

8. U odluci broj: U-IIIA-1031/2014 od 27. travnja 2016., u točkama 4. – 11. (»Narodne novine« broj 50/16.), Ustavni sud opisao je razvoj pravne zaštite ustavnog prava na suđenje u razumnom roku od trenutka njegovog uvođenja u hrvatski pravni sustav, stupanjem na snagu Promjene Ustava Republike Hrvatske 9. studenoga 2000. (»Narodne novine« broj 113/00.) sve do 14. ožujka 2013., kada je stupio na snagu ZoSud:28/13-126/19).